

	Психотерапевтична взаємодія (блок вибіркових дисциплін)
	Обсяг: 32 кредитів ЄКТС (8 дисциплін по 4 кредити ЄКТС)
	Протягом скількох семестрів викладається: чотирьох
	Дні, Час, Місце: згідно розкладу Мова викладання: українська

Опис блоку дисциплін

Сучасне суспільство і ситуація в ньому не сприяє ефективній взаємодії. Все більше формується культура звернення за психологічною та психотерапевтичною допомогою. Сучасний студент повинен бути готовий допомагати і сам отримувати її від інших. Саме з цією метою розроблено даний курс вибіркових дисциплін.

Основна увага під час вивчення курсу «**Організація і проведення психологічних груп**» приділятиметься проблемі організації та проведення тренінгів у роботі психолога. У слухачів формуватимуться програмовані результати навчання щодо вмінь і навичок: розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінгів тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість; розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість; здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності; вміння визначати психологічні проблеми, планувати та реалізовувати заходи з психопрофілактики негативних проявів у життєдіяльності соціальних груп і окремих осіб.

Психодрама перекладається з давньогрецької як «дія душі»(ψυχή (psyché) — душа, δράση – дія). Девіз психодрами – не розкажуй, не будь багатослівним, просто покажи, як це було в твоєму житті. В одній зі своїх ігор діти кажуть: «Ми не скажемо, а покажемо!»

Знайомство з курсом «**Психодрама**» відбудеться через знайомство зі спеціальними психотехніками. Здобувачі отримають доступ до вивчення власних особистісних проблем, мрій, страхів і фантазій. Психотехніки завдяки переважному використанню дій, реально наближених до життя, порівняно з використанням вербалізації, надають прекрасні можливості для того, щоб: зустрітися зі своїми уявленнями про себе, своїми бажаннями і почуттями, навчитися розуміти справжні причини своїх вчинків і дій, у безпечній обстановці апробувати нові способи взаємодії з людьми, розглянути проблему з різних точок зору і побачити це очима інших людей, отримати необхідну підтримку від учасників групи, а також підтримати інших, ставити непрості питання і отримувати на них щирі відповіді, побачити свої власні сильні сторони і почати спиратися на них.

Символдрама відома також як Кататимне переживання образів або як сновидіння наяву, створена німецьким психотерапевтом Ханскарлом Льюїнером наприкінці 40-х – на початку 50-х років. В основі методу лежать концепції класичного психоаналізу та його сучасного розвитку (теорія об'єктних відносин М. Кляйн, его-психологія А. Фрейд, психологія «Я» Х. Хартманна, «*Self-psychology*» Х. Когута та їх наступне опрацювання в роботах Ш. Ференці, М. Балінта, Е. Еріксона, Р. Шпітца, Д. Віннікотта, М. Малера, О. Кернберга, Й. Ліхтенберга). Символдрама має також багато спільного з теорією архетипів та колективного несвідомого К.Г. Юнга, а також з розробленим ним методом активного уявлення. Метод символдрами полягає в уявленні пацієнтом образу на задану психотерапевтом тему-мотив. Метафорично символдраму можна охарактеризувати як «психоаналіз за допомогою образів».

Цей метод виявив себе клінічно високоефективним при лікуванні неврозів та психосоматичних захворювань, а також при психотерапії порушень, пов'язаних з легкими проявами невротичного

формування особистості під час вивчення курсу **«Символдрама»** студенти матимуть можливість ознайомитися з даним підходом і його особливостями.

Гештальттерапія – психотерапевтичний напрям, який заснований на синтезі психоаналітичних ідей і принципів гештальтпсихології; спрямований на усвідомлення і закінчення цілісних патернів взаємодії зі світом (гештальтів), а несвідомі компоненти і психологічні захисти розглядає як основні цілі терапевтичного втручання. Її визначають як допомогу людині в пошуку справжньої життєвості, здатності насолоджуватись життям нині, «тут і тепер», не відкладаючи радість і щастя на невизначене «коли-небудь потім». Бути здоровим і щасливим, задоволеним собою, упевненим у своїх силах, любити друзів і близьких, не висловлювати їм претензій, а собі не докоряти вічними сумнівами, стати відповідальним і зрілим, залишаючись веселим і спонтанним, — основні цілі гештальттерапії. У гештальттерапії також діє принцип «я – ти» прагнення до відкритого і безпосереднього контакту між людьми. Засвоєнню основних положень даного напрямку та формуванню розуміння використання метоів і технік його присвячено запропонований курс **«Гештальттерапія»**.

В курсі **«Позитивна психотерапія»** основна увага буде приділятися консультативній та психотерапевтичній роботі психолога в руслі Позитивної психотерапії за Н. Пезешкіаном. У слухачів курсу формуватимуться вміння визначати психологічні проблеми, планувати та реалізовувати заходи з психопрофілактики негативних проявів у життєдіяльності соціальних груп і окремих осіб, здійснювати самомоніторинг рівня психологічного здоров'я, самореалізації та підтримання мотивації професійного розвитку і продовження навчання протягом життя.

Основна увага освітнього компоненту **«Системна сімейна психотерапія»** буде приділятися сучасним практикам у роботі. Людина при цьому підході не є об'єктом впливу і клієнтом. Клієнтом є вся сім'я, вся сімейна система, саме вона - об'єкт психотерапевтичного впливу. Це психотерапевтичний напрям, що розглядає системні зв'язки і міжособистісні відносини в групі. На схожих з системної терапії теоретичних положеннях ґрунтуються такі нетерапевтичні напрямки - соціальна робота, системний консалтинг, системний коучинг.

В контексті вивчення курсу **«Історія психотерапії»** студенти систематизують знання з різних курсів і усвідомлять, що розвиток науки, зокрема і психотерапії, не лінійний, а складний, багатогранний процес розвитку із поверненням до вже пройдених етапів. Історія науки простежує процес накопичення знань, еволюцію ідей, зміну теорій та отриманих результатів. Вона користується різними "вимірюваннями", розглядаючи їх у контексті часу. Маючи в полі свого зору весь спектр «вимірювань», історія науки наголошує на головному — розвитку змістовної сторони, яка представляє для неї домінуючий інтерес.

Мета навчання

Після успішного закінчення блоку вибіркових дисциплін студенти будуть здатні:

- застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- бути критичним і самокритичним.
- забезпечувати конфіденційність особистої інформації.
- до особистісного і професійного самовизначення, самоствердження і самореалізації впродовж життя, цінування багатоманітності у суспільстві.
- ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
- дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
- виявляти психологічні проблеми осіб різних вікових та соціальних груп, представників вразливих верств населення та осіб, які опинилися у складних життєвих обставинах.
- здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
- доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.
- оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за

- допомогою або підвищення кваліфікації.
- уміння вести попередню бесіду.

Програмні результати навчання

У результаті навчання здобувачі досягнуть таких результатів:

- Навчатися виявляти власний ресурсний потенціал та закріплювати позитивні моменти в переживаннях.
- Сформують уявлення про особливості роботи, у різних напрямках.
- Уміння розуміти основні психологічні закономірності переживання складних життєвих ситуацій.
- Враховувати характеристики психологічного здоров'я особистості, фактори його порушення та умови збереження в особистому житті та професійній діяльності.
- Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінгів тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.
- Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.
- Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.
- Визначати психологічні проблеми, планувати та реалізовувати заходи з психопрофілактики негативних проявів у життєдіяльності соціальних груп і окремих осіб.

Форми і методи навчання

Блок вибірових дисциплін буде викладений у формі лекцій, практичних та лабораторних занять, організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах. Викладач використовуватиме проблемні та інтерактивні методи навчання, консультації.

Навчання відбуватиметься на платформі Уніком та з використанням застосунків Google, тому здобувачам вищої освіти потрібно мати обліковий запис у навчальному середовищі Уніком та Google.

Організація навчання

№	Назва навчальної дисципліни	Семестр	Кредити ЕКТС	Всього годин	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота
1	Організація і проведення психологічних груп	1-й осінній	4	120	-	-	40	80
2	Психодрама	2-й весняний	4	120	8	8	24	80
3	Символдрама	3-й осінній	4	120	10	10	20	80
4	Гештальттерапія	3-й осінній	4	120	14	14	12	80
5	Позитивна психотерапія	3-й осінній	4	120	14	14	12	80
6	Системна сімейна психотерапія	4-й весняний	4	120	20	20	-	80
7	Історія психотерапії	4-й весняний	4	120	20	20	-	80